

معیار جنگ و صلح در اسلام، عدالت است

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با تأکید بر اینکه اسلام نه جنگ را ذاتاً مطلوب می‌داند و نه صلح را به‌عنوان یک اصل مطلق می‌پذیرد، گفت: معیار اصلی در تعیین موضع مسلمانان، عدالت است؛ اگر جنگ برای مقابله با ظلم و برقراری عدالت باشد، باید در برابر ظلم ایستاد و اگر صلح به تحقق عدالت کمک کند، باید از آن استقبال کرد.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حمید شهریاری، دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، در مراسم تجدید میثاق میهمانان چهلمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی با آرمان‌های امام‌راحمه(ره)، با اشاره به مسئله جنگ و صلح که در سال‌های اخیر به‌صورت جدی مطرح شده است، اظهار داشت: مسئله جنگ، موضوعی بنیادین در اندیشه متفکران است و باید بررسی کرد که چه زمانی باید جنگ را ستود و چه زمانی آن را مذمت کرد و در مقابل، چه زمانی صلح مطلوب و چه زمانی نادرست است.

وی افزود: اگر جنگ و نزاع را صرفاً یک امر طبیعی در میان انسان‌ها بدانیم، این پرسش مطرح می‌شود

که چگونه می‌توان از چرخه جنگ‌رهای یافت و به صلح رسید. آیا راه رسیدن به صلح این است که یک ابرقدرت بر جهان حاکم شود و همه دنیا را تحت اختیار خود قرار دهد؟

دکتر شهریار با اشاره به برخی دیدگاه‌های مطرح‌شده در آثار و اندیشه‌های گذشته درباره برقراری صلح جهانی ادامه داد: در برخی کتاب‌های قدیمی نیز این نظریه مطرح شده است که با ظهور یک قدرت بزرگ یا «غول»، صلح در سراسر جهان برقرار خواهد شد؛ اما باید در برابر این دیدگاه، مسئله آزادی و اختیار انسان‌ها را مورد توجه قرار داد.

وی تصریح کرد: انسان‌ها آزادند که تصمیم بگیرند چه کاری انجام دهند، اما آزادی در نظام‌های مبتنی بر قدرت و منفعت شخصی، ممکن است به ابزاری برای تأمین منافع صاحبان قدرت تبدیل شود. در جهان غرب نیز در بسیاری از موارد، ارزش جان انسان‌ها تحت تأثیر میزان سود و منفعت قرار می‌گیرد.

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با اشاره به تفاوت این نگاه با مبانی اسلامی اظهار داشت: اگر انسان در چارچوب ولایت الهی پذیرفته نشود و ولایت انسان بر انسان بر اساس آزادی‌ای باشد که در نهایت به دنبال منفعت شخصی است، نتیجه با آنچه اسلام دنبال می‌کند متفاوت خواهد بود. ما آمده‌ایم تحت ولایت الهی زندگی کنیم و تحت ولایت الهی از دنیا برویم.

وی با تأکید بر اینکه در اندیشه اسلامی نه جنگ به‌طور مطلق طبیعی و مطلوب است و نه صلح، خاطرنشان کرد: معیار اصلی در مسئله جنگ و صلح، عدالت است. اگر جنگ موجب برقراری عدالت و مقابله با ظلم شود، باید در مسیر مقابله با ظلم حرکت کرد و اگر صلح به تحقق عدالت کمک کند، باید به سوی صلح رفت.

شهریار افزود: بنابراین، ما نه جنگ‌طلب هستیم و نه طرفدار کسانی که می‌گویند اصل، صلح است؛ بلکه باید دید در هر شرایطی کدام اقدام به عدالت نزدیک‌تر است و آیا مقابله با ظلم اقتضا می‌کند که ایستادگی و مقاومت صورت گیرد یا صلح انتخاب شود.

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در پایان تأکید کرد: مسئله اساسی این نیست که جنگ را اصل بدانیم یا صلح را؛ بلکه باید معیار را عدالت قرار دهیم. اگر کسی ظلم می‌کند، صرفاً ادعای صلح‌طلبی او نمی‌تواند موجب پذیرش صلح شود و اگر مقابله با ظلم ضرورت داشته باشد، ایستادگی در برابر ظالم باید مورد توجه قرار گیرد.

